

Emylia Hall

Het boek van de zomers

Over het boek

Wanneer ze uit het buitenland bericht krijgt dat haar moeder is gestorven, beseft Beth Lowe dat ze haar verleden niet langer kan ontlopen. Ze krijgt een album toegestuurd met foto's van de zeven zomers die ze op het platteland van Hongarije heeft doorgebracht. Een periode waarin ze moest balanceren tussen haar gescheiden ouders en twee verschillende landen. Een tijd die ruw eindigde in het jaar dat Beth zestien werd.

Het boek van de zomers gaat over de leugens die we vertellen, de waarheid die we achterhouden, en in de allereerste plaats over de manieren die we bedenken om van elkaar te blijven houden.

Over de auteur

Emylia Hall (1978) is geboren in Devon, Engeland, als dochter van een Engelse kunstenaar en een Hongaarse quilt-maker. Ze studeerde in Engeland en Zwitserland en verhuisde daarna naar de Franse Alpen, waar ze begon met schrijven. Tegenwoordig woont ze in Bristol. *Het boek van de zomers* is haar debuutroman.

De pers over *Het boek van de zomers*

'Emylia Halls debuutroman roept alle betovering op die hoort bij warme zomerdagen, koele vijvers, heerlijk eten en verloren liefdes.' – *Marie Claire*

'Prachtig en meeslepend...' – *Publishers Weekly*

'In haar meeslepende debuutroman weet Hall met dit verhaal over volwassen worden een betovering op te roepen die je, in de woorden van Erzsi, het gevoel geeft "alsof je iets magisch vangt en vasthoudt".' – *Booklist*

Wil je op de hoogte worden gehouden van de romans van Orlando uitgevers? Meld je dan aan voor onze nieuwsbrief via www.orlandouitgevers.nl.

© 2012 Emylia Etherington
Nederlandse vertaling © 2012 Orlando uitgevers,
een onderdeel van De Arbeiderspers | A.W. Bruna Uitgevers,
Utrecht en Miebeth van Horn
Oorspronkelijke titel *The Book of Summers*
Oorspronkelijke uitgever Headline Review,
an imprint of Headline Publishing Group,
an Hachette UK Company, London, United Kingdom
Omslagontwerp b'IJ Barbara
Foto omslag © Allison Dandrea / Arcangel Images /
Hollandse Hoogte
Foto auteur © fayetography.com
Typografie Pre Press Media Groep, Zeist
Druk- en bindwerk Wilco, Amersfoort

ISBN 978 90 449 6673 2
NUR 302

www.orlandouitgevers.nl
www.leescluborlando.nl

PROLOOG

Op witte avonden als deze, wanneer de sneeuw tegen de spijkers van de luiken drukt en de ramen met rijp zijn bestoven, haalt Marika het boek uit de boekenkast. Ze slaat de bladzijden om en verdwijnt in de zonovergoten dagen.

Daar is Erzsi op de vroege ochtenden, als het zachte licht de dauw wegkuste en hen allemaal met blozende wangen naar buiten lokte. Daar is ze aan het eind van de middag, wanneer er een fellere hitte neerdaalde, hen lamsloeg, tegen de vlakke op het gele grasveld, in de bosvijver, onder het bladerdak van de acacia's. Daar is ze in de traag wegebbende avonden, als de uitgeputte zon naar de vervaagde heuvels wegzonk, en zij genietend van de laatste gloed lui op het terras lagen.

Marika kijkt naar de foto's en even krijgt ze het gevoel dat ze terugkijken.

Ze heeft een vreemde relatie met het boek. Ze heeft het zelf gemaakt, met zoekende vingers en tranen die de inkt lieten doorlopen, met verf, plaksel, knipsels en fragmenten. Ze maakte foto's als niemand wist dat er foto's werden genomen, zodat de foto's op deze bladzijden doen denken aan gefluisterde geheimen. Het stofomslag is beschilderd met bloemen, krullen en vegen fel wit, bloesems die niet zijn verlept. Niet zoals de echte bloemen, die zich buiten om de veranda slingeren en die verwelken en sterven als de nacht valt. Ze weet nog hoe ze de kleuren mengde, het knikje in haar nek als ze zich onhandig vooroverboog over haar vierkante schilderdoek, dat ze Zoltán's lieve lach hoorde als hij zag dat haar tong tussen haar lippen tevoorschijn kwam van de

concentratie. De letters waren achteraf pas bedacht, daarom zijn de woorden in een zangerige, omhooglopende krabbel tussen de bloemblaadjes gerangschikt: *Het boek van de zomers*. Een naam die was voortgekomen uit de verrukking van die eerste zomer en het vooruitzicht van al die andere die nog zouden volgen.

Marika haat het boek bijna evenzeer als ze ervan houdt. Omdat ze bij het omslaan van de bladzijden een tijdreizigerster is. En tegelijkertijd is ze bij het omslaan van de bladzijden geketend.

De foto's zinderen van leven en lokken haar dichterbij. Ze ruikt kokoscrème uitgesmeerd op een bleke huid om sproeten te voorkomen. Ze ruikt rook van een houtvuur die in haren is blijven hangen alsof ze door likkende vlammen hebben gedanst. Ze ruikt kersensorbet die naar een zoet prikje smaakt. Ze buigt haar hoofd over de bladzijden, laat zich te veel meeslepen door het moment, en nu ruikt ze alleen nog papier. Droog, muf en levenloos.

Ze hoort een stem die haar naam roept. Ze slaat het boek dicht en zet het terug op de plank. Ze keert terug naar het leven dat ze nu leidt. Het leven dat ze ooit boven al het andere heeft verkozen. En alles wat verloren is gegaan, blijft gevangen tussen de bladzijden van het boek.

EEN

Vrijdagochtend begon zoals Engelse ochtenden vaak beginnen, met een schuchter rijzende zon en slierten wolken die tegen het ontbijt waren weggeblazen. Mijn vader kwam op bezoek, dus ik had kunnen weten dat het geen normale dag zou worden, al zag het daar aanvankelijk wel naar uit. Het was de eerste keer dat hij met eigen ogen mijn woonplek in Londen zou aanschouwen, en zelf was ik geen nieuwkomer in de stad. Ik was zeventien toen ik voor de kunstacademie koos, vastbesloten dat het Londen moest worden. Ik wilde mezelf verliezen, en die stad leek de aangewezen plek om jezelf kwijt te raken. Ik kan me de dag herinneren dat ik twaalf jaar geleden het huis verliet, met mijn vader die naast de auto stond op de parkeerplaats bij het station, zijn ene knoestige hand omhooggestoken ten afscheid, en zijn andere hand al in zijn zak op zoek naar de sleutels. Daarna het sputteren van de uitlaat, toen hij me bij de ingang van het station passeerde, en die keer zag hij me niet staan, omdat hij over het stuur gebogen zat als iemand die toch al te laat is. Ik keek hem na. De enige familie die ik had.

Familie. Een woord waarbij ik me altijd ongemakkelijk heb gevoeld. Voor andere mensen betekent het misschien langdurige maaltijden met de ellebogen op tafel en afgezaagde moppen die gekneet en uiteengetrokken worden als ongaar deeg. Of getikte tantes en lankmoedige ooms, slecht zittende hemdjurken en woeste snorren, de stevige druk van een goedbedoelde omhelzing. Of gewoon een huis aan een straat. Handafdrukken in zacht cement. De rafelige touwen van een oude schommel aan de

takken van een appelboom. Maar voor mij? Niets van dat alles. Het is een woord waar ik van streek van raak. Net een draad van een trui die ergens achter blijft hangen en dan razendsnel ont-rafelt.

Na de kunstacademie heb ik aan beide zijden van de rivier gewoond, in doosachtige flats en doolhofachtige huizen; op mijn eentje in een vochtig souterrain in Bloomsbury, met zeven anderen in een vervallen huis dat ooit chic was geweest, aan de rand van Camden. Tegenwoordig woon ik in een keurig victoriaans rijtjeshuis in Mile End, met een overwoekerde tuin en een ontheemde kabouter. Mijn flatgenote Lily zingt in bad Frank Sinatra en heeft een pikzwart bobkapsel dat glanst als stroop. Onze straat ligt in de schaduw van een groepje torenflats, en drie deuren verderop staat al een eeuwigheid een achtergelaten Fiat, met een achterraut die gebarsten is als een vijver waarop geschaatst is. Ik heb eens een kat languit op het plaveisel zien liggen, zwart en wit en helemaal dood; ik heb het beeld nooit meer helemaal uit mijn hoofd kunnen zetten. Een andere keer zag ik een vlucht duiven aan het karkas van een gebraden kip plukken toen ik de voordeur uit stapte. Ik liep er haastig langs en deed of ik niets zag, als een angstige burger die een misdaad de rug toekeert. Maar vijf minuten op de fiets, en ik kan in Victoria Park liggen op een reddingsvlot van kranten en boeken. Ik ga naar een café waar de eigenares me een gratis kop koffie geeft als de zon schijnt, en ik ga naast haar zitten aan een wankle tafel terwijl zij met haar blauwe schort voor goedkope sigaretten zit te roken. Alles in aanmerking genomen voel ik me hier thuis. Het is een plek waar ik mijn vader voor mijn gevoel kan uitnodigen, zonder dat zich ingewikkelde gevoelens opdringen.

Hij was altijd ouder dan de andere vaders, en toen ik klein was, maakte hij me aan het lachen door te zeggen dat hij oeroud was geboren, met een bril die in de wieg omlaag gleed over zijn neus, en knieën die toen al rimpelig waren. Wanneer andere vaders schreeuwden en lachten, spijkerbroeken droegen en op zo-

merdagen waterglijbanen improviseerden van zeildoek, zat mijn vader met tot zijn ellebogen opgerolde hemdsmouwen in zijn werkkamer in boeken verdiept. Dan glipte ik weg om hem te zoeken, aan de hand van het zachte dichttrekken van een deur of het piepen van een traptree. En dan legde hij een vinger tegen mijn wang en noemde me zijn kleine Betty en ik klemde me vast aan zijn ribfluwelen broek.

Bij het ontbijt smeerde ik vaak marmelade op zijn toast waarna ik hem de boterham rood aangelopen van zorgvuldigheid aanbood. Hij maakte nieuwe dozen ontbijtvlokken open, worstelde met de plastic binnenzak, schudde cornflakes in mijn kom en pikte er een voor zichzelf. Op zondagavond streek hij mijn schooljurken, waarna hij ze zorgvuldig ophing op hangertjes met een rozenpatroon, maar de achterkant was nog steeds gekreukeld. En soms kwam ik thuis en vond ik, altijd op dezelfde dichtstbijzijnde hoek van de keukentafel, een geschenk. Een boek met verhalen. Een notitieblok met vers getrokken lijntjes. Een boeket van drie scherpgepunte potloden. We zetten thee en lazen samen onzingedichten, en dan droomde ik over Quangle Wangles en een prachtige, erwtgroene boot.

We konden geweldig goed met elkaar overweg; het had er alle schijn van dat we gelukkig waren.

Tegenwoordig gaan we op andere voorwaarden met elkaar om. Heel eenvoudig: er zijn dingen waarover we praten en dingen waar we niet over praten. Zolang we die grenzen maar in de gaten houden, gaat alles goed. Het zorgt ervoor dat iets wat een ingewikkelde verhouding zou kunnen zijn, doodsimpel is. Die verstandhouding is niet in de loop van de tijd langzaam tot stand gekomen, maar met een snelle neergang, voortgejaagd door vergoten tranen en verspilde beloften toen ik zestien was. Sindsdien hebben we een stilzwijgend pact. En we kunnen best goed met elkaar overweg.

Hij is nooit het type geweest dat zomaar in een opwelling opdook in Londen. Onze bezoekjes zijn zeldzaam en altijd ver

vooruit gepland, en ik ga altijd naar hem toe in Devon. ‘Ik ben niet op Londen gebouwd, Beth,’ heeft hij vaak gezegd, en ik heb het altijd een opluchting gevonden dat hij niet zo’n enthousiaste ouder is die de hele tijd suggesties doet en met plannetjes komt aanzetten. Lily’s moeder speurt eeuwig de krant af naar tentoonstellingen en nieuwe toneelstukken, op zoek naar een excuus om op bezoek te komen. Ze komt elke paar maanden langs en ineens verandert Lily dan in een toerist. Met z’n tweeën komen ze binnen strompelen met volgepropte tassen van Harrods en het Victoria & Albert. Ze nemen taxi’s en gaan naar balletvoorstellingen. Ze eten in restaurants waar iedereen het over heeft en soms nodigen ze mij uit voor het nagerecht. Lily’s moeder valt ook geestdriftig op onze huiselijke omgeving aan. Ze schrobt onze gootsteen tot die eruitziet als zilver en vervangt onze uitgekauwde tandenborstels door exemplaren met monter omhoog staande haartjes. Ze koopt gezinsverpakkingen wc-rollen en blikken soep voor ons, alsof we in een afgelegen bergstreek wonen en weleens ingesneeuwd konden raken. Ik sla dat soort gebeurtenissen met belangstelling gade. Ik vraag me af hoe het moet zijn als het leven van je ouders zo sterk vervlochten is met het jouwe. Lily’s moeder betreft mij ook in haar omhelzingen, maar op de een of andere manier voel ik me door dat soort gebaren eenzamer dan ik me ooit heb gevoeld. Voordat ik besepte dat ik aan een nieuwe tandenborstel toe was, of aan een portie drie-sterrenschuimtaart.

Dus het was nogal een verrassing toen mijn vader drie dagen geleden belde om te zeggen dat hij me dit weekend kwam opzoeken. Was ik vrijdag thuis? Was ik dan niet bezet? vroeg hij. Dit was nieuw terrein, terrein dat hij betrad met een zijdelingse blik en een zweem irritatie in zijn stem. Het toeval wilde dat ik die dag vrij had. Ik werk in een galerie en dus moet ik vaak in het weekend opdraven, maar die week was ik gezegend met een zeldzame vrije vrijdag en zaterdag. Ik had al visioenen gehad van een loom ontbijt bij het paviljoen in het park, een fietstochtje langs het kanaal, een middag op een zonnig terras met vrienden die

nooit in het weekend werkten maar ze desalniettemin uitbundig vierden. ‘Natuurlijk ben ik dan niet bezet, pap,’ had ik gezegd op een gemaakt ontspannen toon, ‘kom maar wanneer je wilt.’ Ik had aangeboden om hem op Station Paddington van de trein te halen, en hard lachend had hij gezegd dat hij echt nog niet versleten was. Ik onderbrak hem met de vraag of alles wel in orde was. Natuurlijk, zei hij. Waaraan hij toevoegde: ‘Ik wil je gewoon zien.’ En op dat moment klonk het eenvoudig genoeg; onverwacht, maar net nog geloofwaardig. Toen ik had opgehangen, voelde ik een vreemde mengeling van opgetogenheid en onrust. Ik besloot ze beide te onderdrukken door ze uit de weg te gaan. Ik verdiepte me in receptenboeken. In plaats van me de drie dagen daarop alle mogelijke scenario’s voor te stellen die aanleiding konden zijn voor zijn bezoek, bakte, kookte en stofte ik, en ik voelde me een echtere dochter dan ik me in tijden had gevoeld.

Blijkbaar hing er een spontane stemming in de lucht, want Lily kondigde aan dat ze het weekend ging zeilen met haar nieuwe vriendje Sam. Ik stelde me voor hoe ze verwaaid en met zout bestoven tegen de wind in lachte. Het was een teleurstelling dat ze niet thuis zou zijn. Mijn vader had het vast leuk gevonden om haar te ontmoeten, en ik zou plezier hebben gehad van de manier waarop ze het gesprek zou hebben overgenomen en moeiteloos richting had gegeven.

‘Is die knaap Jonathan er dan ook bij?’ had hij aan de telefoon gevraagd, en ik had hem eraan helpen herinneren dat Johnny en ik al een halfjaar uit elkaar waren. Dat soort dingen vergat hij makkelijk, en zelf had ik de neiging ze te bagatelliseren, als ik het er al over had. Johnny had op een achteloze manier aardrijkskunde gegeven op een middelbare school in Lambeth, en verder had hij een woeste baard en pretogen. We waren bijna twee jaar samen, en ik weet niet eens of ik mezelf in al die tijd ooit heb beschreven als zijn vriendin, en daar heb ik me ook nooit druk om gemaakt. Op een dag zei hij dat hij ging rondreizen in Zuid-Amerika en hij vroeg of ik zin had om mee te gaan. Ik dacht er-

over na terwijl hij praatte over razende watervallen en oerwouden die zo diep en dicht waren dat ze overdag net zo donker waren als 's nachts. Maar uiteindelijk wees ik zijn aanbod makkelijker af dan ik voor mogelijk had gehouden. Die nacht vrijden we voor het laatst, en achteraf stortte hij neer op mijn borstkas, terwijl ik mijn ogen sloot en een arm om hem heen sloeg, alsof hij degene was die getroost moest worden. Alsof ik degene was die vertrok. En op de laatste ochtend pakte hij mijn kin tussen zijn duim en wijsvinger en hij keek me diep in de ogen. 'Had je me maar de kans gegeven om je echt te leren kennen,' zei hij. En daarna, zelfverzekerder: 'Ik denk dat ik dichterbij ben gekomen dan wie ook, Beth. Ik denk dat ik je beter kende dan jij denkt.' Ik had mijn ogen dichtgedaan, en toen ik ze weer opende, zag ik dat ik zijn raadsel niet meer was. Hij was al bijna vertrokken.

Toen ik probeerde te bedenken wat ik met mijn vader zou ondernemen, dacht ik meteen aan de galerie. Die ligt vlak bij Brick Lane, en ik ben dol op de ruimte waar ik werk. De enorme glazen panelen laten een groot deel van het zonlicht toe, en binnen heeft de sfeer iets organisch, alsof je op een van de zon vervulde open plek terecht bent gekomen in een dicht en donker bos. Als student dacht ik altijd dat kunst bedoeld is om mensen iets nieuws te laten zien, en niet iets ouds, en dat idee ben ik nooit kwijtgeraakt. Maar sinds afgelopen week hebben we een expositie van drie landschapsschilders. Hun lieflijke, landelijke onderwerpen zijn niet onze gebruikelijke kost, maar de eigenaar, Luca, was op een ochtend wakker geworden met een verlangen naar iets 'vriendelijker', had hij gezegd, iets dat 'deed denken aan eenvoudiger tijden'. Ik kon me voorstellen dat mijn vader zou genieten van het werk, dat hij met zijn neus vlak op een doek zou staan om de golving van een heuvel te bewonderen of een bloesemboom midden in een vlakte. Hij zou iets van Devon herkennen in de schilderijen en zich misschien een beetje thuis voelen. En ikzelf zou het leuk vinden om hem eindelijk mijn werkplek te kunnen laten zien. Hij was er nog niet geweest en ik weet zeker dat hij

zich voorstelde dat het een en al van hun ledematen ontdane poppen zou zijn en onsamenhangend spuitverfwerk van het soort dat hij af en toe in de bijlagen van de zondagskranten zag afgebeeld.

Voor 's avonds had ik bij een van de kraampjes aan Roman Road een paar films gekocht, oude zwart-witfilms met haperende geluidssporen en voetstappen in het donker. Een van de dingen die we altijd samen hadden gedaan was ons voor de televisie installeren en een beetje doelloos en dankbaar zitten praten over de dingen waar we naar keken. Voor het avondeten had ik een enorme pan chili con carne gemaakt en bij een Mexicaanse winkel in een achterafstraatje in Bethnal Green had ik tortilla's gekocht. Hij had niet gezegd of hij zou blijven logeren, maar ik had alvast handdoeken en schone lakens opgevouwen. Ik had de reclamepost weggehaald die als een tapijt in de gemeenschappelijke gang lag en een bos tulpen op de tafel in de keuken gezet.

Het onverwachte heeft iets treurig poëtisch. Bij elke catastrofe die ons overkomt, is er een tijd geweest dat we nog nergens van wisten. We hadden geen idee hoe gelukkig we waren. Konden we maar leren blij te zijn met de gewone dagen; de dagen die onopmerkelijk beginnen en op onopmerkelijke wijze verdergaan. Dagen zoals gisteren en de dag daarvoor, toen de ergerlijke dingen onbeduidend en voorbijgaand waren; de vage contouren van een ochtendhoofdpijn, het beetje koffie dat ik morste toen ik de suiker erdoor roerde, en dat het me plotseling te binnen schoot dat ik koekjes in de oven had staan en hun zoete geur een tikje branderig was geworden. Dat zijn de dagen die je moet prijzen. De dagen dat je even pas op de plaats moet maken om dank te zeggen. En zo zouden we erkennen dat we er klaar voor zijn. Dan zouden we kans hebben om de hemel op te vangen, als die ineens omlaag kwam.

Mijn vader arriveerde net na twaalf uur 's middags. Ik hoorde buiten een motor stationair draaien en gluurde van achter het

raam naar zijn taxi. Ik rende de trap af, gleeed op de overloop uit op mijn sokken, en zag kans vlak voordat hij aanbelde de deur te bereiken.

‘Pap!’

Hij bewoog naar voren om me te kussen, maar hij had in beide handen een tas, dus kwamen we onhandig met elkaar in botsing. Ik stak mijn hand uit om wat van zijn vracht over te nemen, maar hij schudde zijn hoofd.

Ik nam hem op met hernieuwde fascinatie, zoals je doet als je iemand buiten zijn natuurlijke habitat ziet. Ik keek er bijna van op dat ik kleren zag die ik herkende, zijn beige jas die te warm was voor het weer, zijn blauw katoenen overhemd met rafels aan de boord, maar nog steeds een van zijn lievelingshemden. In de huiskamer bleef ik bijna verlegen een eindje bij hem vandaan staan en keek ik toe hoe hij zijn tassen neerzette. Een marineblauwe weekendtas, een juten boodschappentas met een schildpad erop, van het soort dat in chiquere supermarkten plastic tassen heeft vervangen, en een boodschappennet dat zo te zien vol in kranten verpakte spullen zat.

‘Blijf je logeren?’ vroeg ik.

‘Ik wist het niet zeker,’ zei hij. Waaraan hij toevoegde: ‘Maar dat kan ik natuurlijk doen, als jij dat wilt. O, je kijkt naar dit boeltje. Dat zijn hoofdzakelijk groenten, uit de tuin. Ik dacht dat je dat wel lekker zou vinden.’

Hij begon door het boodschappennet te rommelen en haalde er bosjes radijzen en een forse krop sla uit.

‘Ik ben vanochtend vroeg opgestaan om ze te halen,’ zei hij. ‘Er zitten ook wat nieuwe aardappelen bij.’

Dat groentetuintje was ook zoiets wat we gemeen hadden. Toen ik klein was, hielp ik hem met zaaien en graven, op knokige, bemodderde knieën en mijn handen verzwolgen door een stel reusachtige katoenen tuinhandschoenen. Naarmate ik ouder werd en mijn bezoeken zeldzamer werden, stelde hij zich tot taak om me op de hoogte te houden van de ontwikkelingen in de

tuin. Of er nu bevroren gras onder onze voeten versplinterde of dat we glibberden over de modder, of er een schijfje maan aan de hemel stond of de volle zon, altijd liepen we, zodra ik was aangekomen, naar achter in de tuin.

Met mijn armen vol liep ik naar de keuken.

‘Als je wilt, kun je blijven logeren,’ zei ik. ‘Je bent tenslotte helemaal hierheen gekomen. En je bent hier nog nooit geweest. En nou ja, het zou weleens leuk zijn, denk je niet?’

‘Ik heb een flexibel treinkaartje,’ zei hij. ‘Ik kan elke trein terug nemen.’

Ik wist hoe zorgvuldig hij was, en dat alle mogelijke treinen tussen nu en morgenmiddag in zijn kleine, precieze handschrift op een papiertje genoteerd stonden, dat opgevouwen in zijn zak zat. Hij zou vast een sterretje hebben gezet naast de stoptreinen, die door Wiltshire sukkelden of in Bristol stopten. Maar de flexibiliteit die hij aan de dag legde was nieuw, een verschijnsel dat ik wel kon waarderen. Eindelijk geloofde ik in de spontaniteit van zijn bezoek en ik begon me te ontspannen.

Ik riep achterom naar de huiskamer: ‘Heb je zin om naar de galerie te gaan? We hebben een tentoonstelling die je volgens mij vast mooi vindt, en dan leer je ook de mensen kennen met wie ik werk. Daarna kunnen we ergens lunchen, en dan terug naar hier voor het avondeten. Zeg het maar. Ik bedoel, we kunnen eigenlijk van alles doen.’

‘Ach, het maakt me niet uit, Beth. Het is gewoon fijn om je te zien,’ zei hij. ‘Zit er misschien een kop thee in?’

Ik kwam de huiskamer binnen met een schaal koekjes. ‘Ik heb al water opgezet. Moet je kijken, ik heb ahorn-walnootkoekjes gebakken. Ze zijn een beetje verbrand aan de randjes, maar...’

Hij pakte net de juten tas met de schildpad erop van de grond en schrok toen ik de kamer in kwam. Hij zette de tas weer terug.

‘Beth...’ zei hij.

Ik had hem mijn naam vaker op die manier horen uitspreken. Talloze keren, maar allemaal jaren geleden.

‘Ja?’

‘Ik moet je in elk geval eerst iets geven. Je kunt misschien maar beter gaan zitten.’

Zijn stem daalde en trilde aan het eind.

‘Wat dan?’ vroeg ik, en ik keek ervan op hoe rustig die woorden eruit kwamen.

Hij keerde zich weer om naar de tas en raapte hem op. Het leek hem een behoorlijke inspanning te kosten, alsof hij vreselijk zwaar was. Zijn vingers sloten zich rond het hengsel, en op dat moment bedacht ik hoe klauwachtig zijn hand eruitzag, met zijn huid strakgetrokken over de reusachtige knokkels, en zijn spitse duim. Zijn gezicht was grauw geworden en zijn ogen zwommen van verontschuldiging. Toen wist ik ineens dat er toch een reden was geweest waarom hij zo plotseling naar Londen was gekomen. Het was niet zomaar om mij op te zoeken, of omdat hij er zin in had. Wij waren niet van dat slag, van die blije, spontane types die dat soort dingen deden. Had hij me maar langer voor de gek gehouden. Dan hadden we de betovering wat langer kunnen rekenen, al was die dan nog zo dun als mist.

‘De post heeft iets voor jou bezorgd,’ zei hij, ‘en ik dacht dat ik het maar beter meteen kon brengen.’

Hij stak me de tas toe. Ik keek strak naar de striptekening van een groene schildpad met ronde ogen en stompe poten. Eronder stond ‘een vriend voor het leven’. Ik keek weer naar mijn vader.

‘Wat is het?’ vroeg ik.

‘Dat weet ik niet, Beth. Ik heb het niet opengemaakt.’

Hij keek gepijnigd toen hij dat zei, en even voelde ik een steek van woede. Een vlaag hitte in mijn borst die opflikkerde en wegbebe. Ik pakte mijn halssnoer met de bos bedeltjes eraan en draaide de zilveren ketting rond. Ik keek hem aan en hij was de eerste die met zijn ogen knipperde. Hij haalde zijn schouders op. ‘Ik dacht gewoon dat het misschien iets belangrijks was,’ zei hij zacht.

Ik zette de tas op de grond, ging er op mijn hurken naast zitten en stak mijn hand erin. Ik haalde er een in bruin papier ver-

pakt pakketje uit met de zwaarte van een boek. Ik draaide het om en zag een gevlekt poststempel en een heel stel buitenlandse postzegels. *Magyarország*. Hongarije. Een oord dat ooit, lang geleden, zomer voor me had betekend. Het handschrift kwam me vaag bekend voor, hanenpotig en schilderachtig, elk woord was een bergketen van wel duizend meter hoog. Het pakje was geadresseerd aan Erzsébet Lowe.

Erzsébet Lowe. Twee woorden, een naam, een naam die scherpe melktandjes betekende, waarvan de laatste al slapend was doorgeslikt. Sandalen die een spoor van bloemachtige patronen nalieten in het stof. Scheefhangende pony. Met ogen als schotel-tjes, op weg door de varens in het verborgen woud. En later scherpe ellebogen, lange benen, een gebruikte borst en kussen bij een donkere vijver. Prikkende tranen en een schorre ademhaling. Een spiegel aan scherven en een ontsnapping. Als ik ze niet tegenhield, zouden de scherven van mijn Hongaarse zomers terug komen vliegen; eerst als stukjes papier die door de wind worden meegevoerd, en dan als een maalstroom.

Ik moest vastberaden zijn. Erzsébet Lowe bestond niet meer. Ze was een verzinsel, een vervagend ademspoor op een ruit, een patroon van theeblaadjes dat rondwerfelde en verdween. Lang geleden verloren, lang geleden verdwenen.

Ik keek op naar mijn vader. Hij stond naar me omlaag te starren met zijn handen slap langs zijn zijden. Zijn gezicht was van alle kleur ontdaan en zijn wangen zaten vol vouwen.

‘Waarom heb je dit meegebracht?’ vroeg ik, terwijl ik het pakketje liet terugvallen in de tas en met een ruk overeind kwam. ‘Waarom dacht je dat ik het wilde hebben?’

‘Het spijt me, Beth, maar ik dacht dat het iets belangrijks was, niet iets om zomaar door te sturen.’

Het woord ‘belangrijk’ deed denken aan ijzige formaliteiten, aan bruine enveloppen met ‘geen circulaire’ erop gedrukt, en buurtbijeenkomsten waar braveriken opstonden om te protesteren. Het was een kil, statisch woord.

‘Het is allemaal niet belangrijk,’ zei ik. ‘Je had het in de vuilnisbak moeten gooien.’

Ik zag voor me hoe het gegaan kon zijn. Het pakketje dat meegenomen was naar een postkantoor en onder het ruitje door werd geschoven, een dikke vrouw met een kreukelige blouse aan die aan de postzegels likte en ze in het wilde weg op het pakje plakte. Hoe het daarna in de zak werd gegooid, terwijl de afzender, een donkere schim, zich omdraaide om te vertrekken. Een met versleten touw dichtgebonden pakket dat het continent overstak in de laadruimte van een straalvliegtuig om in het portiek in Harkham tegen de muur te worden gezet, waar een slak er een plakkerig spoor op had achtergelaten. En toen de laatste etappe, een trein naar Londen, en mijn vader op de achterbank van een taxi die door de straten van Oost-Londen denderde, met het gewicht van het geval op zijn schoot. Met zijn handen er beschermend, angstig omheen.

Op die manier reisde het verleden naar het heden. Zo zag zijn route eruit.

Ik kwam overeind en veegde mijn handen af aan mijn jurk, alsof het pakket stoffig was.

‘Dus je bent hierheen gekomen om me dit te geven?’ vroeg ik. ‘Waarom kon je niet tegen me zeggen dat je daarom hierheen kwam? Dan had ik gezegd dat je geen moeite hoefde te doen. Ik wil het niet hebben. Wat het ook is, ik wil het niet hebben.’

‘Ik dacht dat het niet zomaar een pakketje was,’ zei hij. ‘Het is heel lang geleden dat er iets met dat poststempel bij het huis werd bezorgd, Beth. Ik dacht gewoon dat ik hierheen moest...’

‘Maar je komt nooit, pap. Je hebt dit huis nog niet één keer gezien. Daar zit ik niet mee. Zo is het nu eenmaal, en dat is prima. Maar neem me niet kwalijk, hoor, dit is wel zo’n verspilde moeite. Neem het alsjeblieft weer mee terug, ik wil het niet hebben.’

‘Ik wilde je niet van streek maken. Heus niet. Het was erg onnadenkend van me om hierheen te komen.’

‘Helemaal niet, het is doodnormaal. Voor andere mensen zou

het doodnormaal zijn. Maar niet voor ons, pap. Ik had kunnen weten dat er iets achter zat dat je hierheen kwam. Maar dit? Waarom kon je het niet gewoon zeggen? Waarom kon je niet zeggen wat er aan de hand was? Waarom deed je in godsvredesnaam net of je zomaar voor de gezelligheid langskwam, met een tas vol radijs?’

‘Ik had geen idee hoe ik het tegen je moest zeggen, Beth. Ik wist wat het voor je zou betekenen.’

‘Hoe komt het toch dat we het na al die jaren nog steeds niet goed aanpakken? Er is niets veranderd, helemaal niets.’

‘Heb je liever dat ik wegga?’ vroeg hij.

‘Naar huis, bedoel je?’

‘Ja.’

Ik dacht erover na en een oud, vertrouwd gevoel kolkte in mijn maag rond. Een mengeling van schuldgevoel en verdriet.

‘Nou ja, je bent hier alleen heen gekomen om me dit te geven, en dat heb je gedaan. Maar goed, je kunt best blijven. We kunnen net doen of er niets aan de hand is. Dat je niet hebt gelogen over waarom je hierheen bent gekomen. Dat je me niet zo-even iets hebt gegeven wat niet alleen volslagen irrelevant is, maar ook nog eens zo’n beetje de rest van mijn leven in mijn hoofd zal blijven hangen. Dat kunnen we doen, ja.’

Mijn stem klonk vreemd hoog, alsof ik een snaarinstrument was dat buiten alle proporties strak gespannen was. Ik sloeg mijn handen voor mijn mond om mezelf het zwijgen op te leggen.

Hij nam de tas uit mijn hand. Ineens zag ik de vermoeidheid rond zijn ogen, als barsten in pleister. Hij pakte zijn weekendtas van de grond. Ik stelde me voor dat er een keurig opgevouwen pyjama in zat, een schoon overhemd, en een stel opgerolde wollen sokken. Dingen die hij nodig zou hebben als hij toch nog bleef logeren. Wat had hij gedacht? Dat ik na dat pakje behoefte zou hebben aan zijn troostende aanwezigheid? Dat we een wandeling zouden maken door het park, de schilderijen zouden bekijken, chili eten, een film kijken en dan op de overloop elkaar

welterusten zouden wensen, en dat alles in orde zou zijn?

We keken elkaar strak aan. Hij deed zijn mond open om iets te zeggen maar aarzelde. Hij deed hem weer dicht. Het moment om te spreken, om alles anders te maken, was gekomen en voorbijgegaan, en geen van beiden hadden we het aangegrepen.

‘Wil je dan misschien een taxi naar het station?’ vroeg ik, en ik stak mijn hand al uit naar de telefoon.

‘Als dat het beste is, Beth. Het spijt me.’

Ik aarzelde. ‘Het is vaker helemaal verkeerd gelopen, maar we kunnen best doen alsof. Daar zijn we goed in, waar of niet? Doen alsof. We kunnen nog steeds een leuke dag hebben.’

Hij schudde zijn hoofd, en ik had geen idee of hij bedoelde dat hij het daar niet mee eens was, of dat het uit een dieper, breder, ouder gevoel van wanhoop voortkwam. Ik haalde mijn schouders op en begon langzaam maar onverzettelijk een nummer te draaien.

De taxi kwam snel, veel sneller dan ik had verwacht. Vrijdag rond lunchtijd zouden we toch minstens twintig minuten hebben, dacht ik, maar de bel ging al binnen vijf minuten. Ik liep met hem mee naar beneden. Op de stoep omhelsde hij me, en heel even klemde ik me aan hem vast, maar algauw stapte hij achteruit en stak hij zijn hand uit naar het portier. Hij dacht natuurlijk aan de taximeter, de ongeduldige chauffeur, de auto die aan de overkant stond te wachten tot hij kon passeren. Mijn vader was iemand die zich snel voegde naar dat soort invloeden, die knipte en boog als een bonenstaak.

‘Tot ziens, pap,’ zei ik.

Hij stapte in en ik sloeg het portier harder achter hem dicht dan mijn bedoeling was. Ik tikte op het glas en zwaaide. Daarna stond ik de taxi na te kijken en ik zag de vorm van zijn hoofd in de achterraut al verdwijnen. Hij zou halverwege de middag alweer terug zijn in Devon, als de zon door de knoestige takken van de appelboom in de achtertuin scheen. Het zou net zijn of hij hier niet was geweest.